

8.4.2024 Toisen pääsiäiskauden viikon maanantaina

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

”Katukaa siis syntejänne, jotta ne pyyhittäisiin pois, kääntykää, jotta Herra antaisi tulla virvoituksen ajan ja lähettäisi Jeesuksen, teille ennalta valitsemansa Voidellun. Taivas oli oleva hänen asuinsijansa siihen aikaan saakka, jolloin kaikki pannaan kohdalleen, niin kuin Jumala ikiajoista asti on luvannut pyhien profeettojensa suulla. Mooses on sanonut: ‘Herra, teidän Jumalanne, on veljienne joukosta nostava esiin profeetan, minun kaltaiseni. Kuulkaa häntä, tekää kaikessa niin kuin hän teille sanoo. Jokainen, joka ei tätä profeettaa kuule, poistetaan kansansa parista ja tuhotaan.’ Samoin ovat muut profeetat, niin Samuel kuin kaikki myöhemmätkin, kansalle puhuessaan myös ennustaneet näistä päivistä. Te olette profeettojen lapsia, te olette perineet sen liiton, jonka Jumala teki isienne kanssa sanoessaan Abrahamille: ‘Sinun jälkeläistesi kautta tulee siunaus kaikille sukukunnille maan päällä.’ Teitä varten ennen muita Jumala on nostanut kuolleista palvelijansa. Hänet Jumala on lähettänyt siunaamaan teitä kaikkia, kun käännytte pois pahuudestanne.” (Ap.t. 3: 19 – 26)

Olemme palanneet takaisin Pietarin saarnaan ja sen loppuosaan. ”Katukaa siis syntejänne... kääntykää” kertoo samasta asiasta, synnillisen elämän sijaan on elämän suuntauduttava Jumalan puoleen. Kääntyminen mahdollistaa Kristuksen toisen tulemisen. ”Taivas on oleva hänen asuinsijansa” vastaa kysymykseen, missä Jeesus on. ”Siihen aikaan saakka, jolloin kaikki pannaan kohdalleen” viittaa Kristuksen toiseen tulemiseen. ”Niin kuin Jumala ikiajoista asti on luvannut” kertoo ennalta suunnitellun pelastushistorian toteutumisesta.

Pietari viittaa puheessaan Moosekseen: ”Herra, teidän Jumalanne, on veljienne joukosta nostava esiin profeetan... Jokainen, joka ei tätä profeettaa kuule, poistetaan kansansa parista”. Tässä on liitetty yhteen kaksi eri kohtaa Mooseksen kirjoista (5. Moos. 18: 15 – 16 ja 3. Moos 23: 29). Mahdollisesti työstäessään tätä tekstiä Luukas on käyttänyt apunaan jotain sellaista varhaiskristillistä teosta, jossa Vanhasta testamentista etsitään esikuvia tai viitteitä Uuden testamentin tapahtumiin.

”Jokainen, joka ei tätä profeettaa kuule, poistetaan kansansa parista.” viittaa kolmannessa Mooseksen kirjassa olevaan kohtaan (23: 29): ”Jos joku ei sinä päivänä paastoa, hänet on poistettava kansansa keskuudesta.” Alkuperäinen idea oli se, että suurena sovintopäivänä oli kaduttava, jos ei ollut katumusta, joutui eroon valitusta kansasta. Nyt tämä tuomio tulee niille, jotka eivät vastaanota Jeesuksen julistusta.

”Samoin ovat muut profeetat... ennustaneet näistä päivistä”: nyt on toteutumassa Vanhan testamentin ennustus. Vastaavasti, kun teksti kertoo Abrahamin ja Jumalan välisestä liitosta, viitataan 1. Mooseksen kirjan lukuun 22. Siinä on kertomus, kuinka Jumala koettelee Abrahamin uskoa antamalla käskyn uhrata Iisak. Enkeli estää uhrauksen. Herran enkeli välittää Abrahamille viestin: ”Sinun jälkeläistesi saama siunaus tulee siunaukseksi kaikille maailman kansoille, koska sinä olit minun äänelleni kuuliainen.” Abraham uhratessaan Iisakia kertoo edeltä Jumalan Isän toiminnasta, kun Hän uhraa Poikansa. Pojan uskollisuuden tähden Jumalan siunaus tulee kaikille sukukunnille.

Ylösnosemus on Jumalan teko ”teitä varten”, siis myös meitä varten. Hänet on lähetetty siunaamaan meitä silloin, kun käännyimme pois pahuudesta.

Päivän evankeliumi

”Viikon kolmantena päivänä vietettiin Galilean Kaanassa häitä. Jeesuksen äiti oli siellä, ja myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa kutsuttiin häihin. Viini loppui kesken, ja äiti sanoi Jeesukselle: ”Heillä ei ole viiniä.” Mutta Jeesus vastasi: ”Anna minun olla, nainen. Minun aikani ei ole vielä tullut.” Hänen äitinsä sanoi palvelijoille: ”Mitä hän teille sanookin, tehkää se.” Siellä oli kuusi kivistä vesiastiaa juutalaisten tapojen mukaisia pesuja varten; ne olivat parin kolmen mitan vetoisia. Jeesus sanoi palvelijoille: ”Täyttäkää astiat vedellä” ja he täyttivät ne reunoja myöten. Sitten hän sanoi: Ottakaa nyt siitä ja viekää pitojen valvojalle” ja he veivät. Valvoja maistoi vettä: se oli muuttunut viiniksi. Toisin kuin palvelijat, hän ei tiennyt, mistä viini oli peräisin. Hän kutsui sulhasen luokseen ja sanoi: ”Kaikki tarjoavat ensiksi hyvän viinin ja sitten, kun vieraat alkavat juopua, huonompaa. Mutta sinä olet säästänyt hyvän viinin tähän asti.” Tämä oli Jeesuksen tunnusteista ensimmäinen, ja hän teki sen Galilean Kaanassa. Hän ilmaisi sillä kirkkautensa, ja hänen opetuslapsensa uskoivat häneen. (Joh. 2: 1 – 11)

Miksi Jeesus kutsuttiin opetuslapsineen häihin? Hän ei ollut vielä tunnettu opettaja tai parantaja. Hänet kutsuttiin hänen äitinsä takia. Kyseessä oli jonkinlainen tuttavuus. Näin ollen Jeesus oli häissä yhtenä tavallisista vieraista.

Tämä on ensimmäinen Jeesuksen tunnusteko. Tässä on kaksi asiaa, jotka liittyvät sen juutalaisuuteen. Ensimmäinen on vesiastiat, jotka olivat juutalaisten puhdistusmenoja varten. Nyt juutalaisten puhdistusmenot uudistetaan, vesiastiat olivat tyhjiä. Niiden täyttäminen viinillä yhdistää asian joihinkin Jerusalemiin liittyviin profetioihin profeetta Jesajalla. Jesaja kuvaa hylätyn Jerusalemin liittoa Jumalan kanssa. Jerusalemi on tässä Jumalan kansa. Viini viittaa taivasten valtakunnan päättymättömään ateriaan.

Galilea on alue Välimeren ja Gennesaretin järven välissä Palestiinan pohjoisosassa. Kaanan kaupungin tarkkaa sijaintia emme tiedä, mahdollisia paikkoja on todennäköisesti kaksi, molemmat

sijaitsevat Nasaretin ”läheisyydessä”.

Evankelista ei mainitse Jeesuksen äidin nimeä. Viinin loppuminen voisi viitata siihen, että juhliva perhe ei ollut varakas. Jeesuksen ja Hänen äitinsä välinen keskustelu on epäselvä. Jeesus kuitenkin vastustelee sellaista tekoa, joka ”paljastaisi” Hänet, vielä ei ollut Hänen aikansa. Jeesuksen äidin pyyntö kuitenkin osoittaa sen, että äiti tiesi, kuka hänen Poikansa on.

Vesiastioiden kooksi mainitaan ”pari, kolme mittaa”. Yhden vetomitan tilavuus oli noin 40 litraa. Astioita oli kuusi, ja ne täytettiin ääriään myöten. Viinin määrä oli suuri, useita satoja litroja.

Tunnusteko tapahtui ilman suurempaa hälyä. Tekstin mukaan vain palvelijat tiesivät, mistä viini oli peräisin. Evankeliumin mukaan tunnusteko sai opetuslapset uskomaan Jeesukseen.

Evankeliumikertomus ymmärretään kahdesta eri näkökulmasta käsin. Ensiksi se puhuu uudistumisesta. Toiseksi se viittaa lopun aikaan, tulevaan Jumalan valtakuntaan.